

החוג לחשבונאות / Dept. of Accounting

תואר ראשון

החוג לחשבונאות

1211.4126 – מסוי היחיד

Individual Taxation

דרישות קדם: מסים א', מסים ב' ומסוי מקרקעין ומע"מ

סמסטר א' - תשע"ט

פרטי הקבוצות בקורס

שיעור:

קבוצה	יום בשבוע	שעה	כיתה	תאריך בחינה	מרצה	דואר אלקטרוני	טלפון
01	ה'	15:30-18:00	104	כמפורט בלוח בחינות	עו"ד רו"ח יום-טוב אבדי	abadif@zahav.net.il	050-2789275

תרגיל:

10	ה'	18:15-21:00	רו"ח (עו"ד) לימור ליבוביץ-מלכא	050-9036466	limor.ley@gmail.com
			דביר הולנדר	050-9900310	dvirhollender@gmail.com

שעת קבלה –

עו"ד (רו"ח) יום-טוב אבדי: מיד לאחר השיעור, בתאום מראש.
רו"ח (עו"ד) לימור ליבוביץ-מלכא: מיד לאחר התרגול, בתאום מראש.
מר דביר הולנדר: מיד לאחר התרגול, בתאום מראש.

היקף הלימודים

2 ש"ס שיעור.

1 ש"ס תרגיל.

ECTS = 4 ש"ס – (European Credit Transfer and Accumulation System), ערך הניקוד של הקורס במוסדות להשכלה גבוהה בעולם שהינם חלק מ"תהליך בולוניה".

תיאור הקורס

הקורס עוסק במסוי היחיד על כל היבטיו :

1. חישוב המס וההכנסה החייבת : ניכויים, זיכויים ושיעורי המס
2. מסוי ביטוח סוציאלי - קרנות השתלמות, קופות גמל, מענק פרישה או מוות וקצבאות
3. מסוי התא המשפחתי - חישוב מאוחד ונפרד
4. מבוא לביטוח לאומי - מעמדות, גבייה, פטורים וקצבאות (האספקטים הרלוונטים ליחיד)
5. מסוי תגמול והטבות לעובדים

הערכת הסטודנט בקורס והרכב הציון

אחוז	מטלה	תאריך
100%	מבחן מסכם לקורס	כמפורט בלוח בחינות

* עפ"י תקנון האוניברסיטה תלמיד חייב להיות נוכח בכל השיעורים (סעיף 5).

פירוט המטלות בקורס

הגשת תרגילים (ללא ציון).
עמידה בבחינה מסכמת.

מדיניות שמירה על טווח ציונים

הציון יקבע בהתאם למדיניות שמירה על טווח ציונים כפי שמפורט באתר החוג לחשבונאות.

הערכת הקורס ע"י הסטודנטים

בסיומו של הקורס הסטודנטים ישתתפו בסקר הוראה על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי הסטודנטים והאוניברסיטה.

אתר הקורס

אתר הקורס יהווה המקום המרכזי בו ימסרו הודעות לסטודנטים, לפיכך מומלץ להתעדכן בו מדי שבוע, לפני השיעור, ובכלל – גם בתום הסמסטר. (לצורך תיאום ענייני הבחינה למשל).
שקפי הקורס יהיו באתר הקורס באתר.
לתשומת לבכם - בכיתה ידונו גם נושאים (ובפרט דוגמאות) שאינם מופיעים בשקפים או מופיעים בכותרת בלבד. כל אלו הינם חלק בלתי נפרד מחומר הקורס.

נושא מס. 1: חישוב המס וההכנסה החייבת : ניכויים, זיכויים ושיעורי המס

א. שיעורי המס ליחיד על הכנסות שונות

חקיקה ופרסומים

סעיפים 2, 2א, 121 – 125ג לפקודה

ב. ניכויים, זיכויים ונקודות זיכוי

חקיקה ופרסומים

- סעיפים 10, 11, 33א-48 לפקודה
- כללי מ"ה (זיכוי לעולים במקרים מיוחדים), התשל"ח - 1978
- תקנות מ"ה (קביעת גופים לעניין סעיף 47א), התשנ"א - 1991
- תקנות מ"ה (זיכוי בעד נטול יכולת וזיכוי בשל החזקת קרוב במוסד), התשנ"ו - 1996
- תקנות מ"ה (קביעת סכום הניכוי בעד תשלום מזונות לתושב חוץ), התשמ"ב - 1982
- צו מ"ה (זיכויים לתושבי האזור), התשנ"ה - 1995
- חוזר מס הכנסה 15/2004 משפטית הטבות לתושבי ישובים לפי חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל
- חוזר מס הכנסה 19/2004 מקצועית זיכוי ממס לביטוח חיים סעיף 45א(א)(1) לפקודה
- הבהרה משפטית הסבר לתיקון חקיקה מיום 28/10/04 סעיף 9(5)
- חוזר מס הכנסה 20/2004 משפטית ניכוי דמי מזונות לקרובי משפחה נזקקים
- דוגמאות לחישוב ההוצאה בשל רכישת ביטוח מפני אובדן כושר עבודה
- הנחייה 60905 תיקון 146 לפקודה הטבות מס ביישובים על פי סעיף 11 (11/07/05)
- חוזר מס הכנסה 5/2012 - פטור בקבלת מלגה בתקופת לימודים או מחקר במוסד לימוד ומחקר (מחליף את חוזר מספר 7/2011 שפורסם ביום ה- 23.5.2011)
- הוראת ביצוע מס הכנסה מספר 10/2012- זכאות לנקודות זיכוי מכוח סעיף 45 לפקודת מס הכנסה
- חוזר מס הכנסה מס' 2\2014- נקודות הזיכוי לפי סעיף 40 לפקודת מס הכנסה- משמורת משותפת מלאה של ההורים
- תוספת לחוזר מס הכנסה מס' 2\2014- בנושא נקודות הזיכוי לפי סעיף 40 לפקודת מס הכנסה-משמורת משותפת מלאה של ההורים
- חוק מס הכנסה (הגדלת נקודות זיכוי להורים) (הוראת שעה), התשע"ז-2017
- חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים), התש"ן-1990

פסיקה

- ע"מ 15-05-21313 יעקב נ' פקיד שומה עכו
- ת"צ 14-04-3924 יעקב ועפרה שץ ואח' נ' רשות המסים

- עמ"ה 525/03 מולחם מחמוד נגד פ"ש חדרה (תקליטור מיסים)
- ע"א 4107/09 בן עוז שמואל נ' פקיד שומה חיפה (טרם פורסם)
- ע"מ 11 - 40548 - 01 בן גור נ' פקיד שומה פתח תקווה
- ע"מ 1203/05 עמיקם טיגר נ' פקיד שומה ת"א-יפו 1, מיסים כד/6 (דצמבר 2010) ה-13
- ע"א 7204/15, 8236/16 פקיד שומה ת"א 4 נ' עיזבון המנוחה דפנה לשם ז"ל ואח'; פ"ש ירושלים 1 נ' שרגא בירן

נושא מס. 2: מיסוי ביטוח סוציאלי

א. קרנות השתלמות

חקיקה ופרסומים

- סעיפים 3(ה), 3(ה2), 9(א16), 9(ב16) לפקודה
- כללי מ"ה (הוראות בדבר העברת כספים מקרן השתלמות אחת לקרן השתלמות אחרת), התשנ"א-1991
- תקנות מ"ה (כללים לתנאים שבהם חשבוניות שונים בקרן השתלמות ייחשבו לחשבון אחד), התשנ"ג - 1993
- כללי מס הכנסה (זכאות למשיכת סכומים להשתלמות מקרן השתלמות), התשנ"ז - 1997
- תקנות מס הכנסה (ניכוי מסכומים ששולמו מקרן השתלמות), התשנ"ח - 1997
- צו מס הכנסה (קביעת סכומים ששולמו מקרן השתלמות כהכנסה), התשנ"ח - 1997

פסיקה

- ד"נ 9/85 נציב מ"ה נ' בר זאב, פד"א יד 259

ב. קופות גמל

חקיקה ופרסומים

- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005
- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 15), התשע"ו-2016
- סעיפים 3(ה3), 3(ה4), 3(ה5), 9(17), 9(18), 9(א18), 17(5), 18(א), 32(9), 64(א) לפקודה
- תקנות מ"ה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד - 1964
- תקנות מ"ה (כללים לאישור לניהול קופות גמל) (הוראת שעה), התשנ"ז - 1996
- תקנות מ"ה (ניכוי תשלומים בעד תגמולים או קצבה), התש"ס - 1980
- תקנות מ"ה (כללים בדבר חיוב במס על תשלומים לקרן שלא אושרה ותשלומים שלא כדין), התשכ"ב - 1962
- כללי מ"ה (פטור ממס בשל העברה ושינוי יעוד של כספים בקופת גמל), התש"ן - 1990
- תקנות מ"ה (תנאים להתרת הוצאות בגין תשלומי מעביד לקופת גמל), התשמ"ח - 1988
- חוזר מס הכנסה 7/00 חוק ההסדרים במשק המדינה לשנת התקציב 2000 - הטבות מס לחסכון לטווח ארוך
- חוזר מס הכנסה 7/2002 משפטית פשמ"ג נגד דיקלה חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ סעיף 18(א) לפקודה.
- חוזר מס הכנסה 19/2002 מקצועית הרפורמה במס הכנסה קופות גמל קרנות השתלמות ופוליסת לביטוח חיים
- הנחייה 2600204 תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופת גמל) (תיקון), התשס"ה-2004
- הבהרה 2551704 חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון מס' 12) התשס"ד - 2004, תיקון פקודת מס הכנסה מס'

138

- הנחיה (מס הכנסה) - משיכת כספים מחשבונות בעלי יתרה צבורה נמוכה בקופת גמל, 26.03.2014

פסיקה

- המ' 7633/76 קלי נ' קופת תגמולים לעצמאים "עצמה", פד"א ט 254
- ע"א 3348/97, פקיד שומה למפעלים גדולים נ' דיקלה, חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ, מיסים טו/5, ה-2.
- עמ"ה 1165/01, בראל ישראל נגד פ"ש ת"א 2, מיסים יח/6, ה-22

ג. מיסוי פנסיוני- מענקי פרישה/מוות וקצבאות

חקיקה ופרסומים

- תיקון 190 לפקודת מס הכנסה (תחולה מיום 1.1.2012)
- סעיף 9(א7), 9א, 9ב, 9ג לפקודה
- חוזר מ"ה 7/2004 - מקצועית תיקון 9א לפקודה וחוק גיל הפרישה תיקונים 135 ו 136 לפקודה
- חוזר מ"ה 21/2004 - מקצועית הזכאות לפטור על מענקי פרישה סעיף 9(א7) לפקודה
- הנחייה הסכום שניתן לייעד ל"רצף קצבה" לפי הוראות סעיף 9(א7) (ז) לפקודה (16/05/05)
- חוזר מ"ה 3/2011 - אופן הטיפול בחרטה מרצף קצבה לפי סעיף 9(א7) (ז) לפקודה
- חוזר מ"ה 4/2011 - תיקון 173 לפקודת מס הכנסה
- חוזר מ"ה 6/2011 - העברת עובדים ממעסיק למעסיק ו/או העברת הבעלות על קופת הגמל
- חוזר מ"ה 10/2011 - הכנסות מעבודה ו/או מענקי פרישה/מוות המתקבלות לאחר אריכות ימים
- חוזר מ"ה 2/2013 - רשות המסים תיקון 190 לפקודה - הוראות סעיף 9א למתן פטור על הקצבה המזכה
- חוזר מ"ה 2/2015 - צבירה עודפת בקופות פנסיה מענק שנים עודפות ודמי גמולים
- חוזר מ"ה 3/2015 - מיסוי תשלומים המתקבלים בגין פוליסות ביטוח מפני אובדן כושר עבודה בעקבות תיקון 190 לפקודה
- הנחיה (מס הכנסה) - תיקון 190 לפקודת מס הכנסה, 25.10.2012

פסיקה

- עמ"ה 377/69 מרווה אשר נ' פ"ש, פד"א ג 21.
- ע"א 506/71 חפץ נ' פ"ש, פ"ד כז(1) 212
- עמ"ה 157/77 יהלומי דסקל נ' פ"ש, פד"א י 129
- ע"א 169/84 פ"ש נ' שטיין, פד"א יד 179
- עמ"ה 87/94 ג'ריס בראברה בע"מ נגד פקיד שומה עכו, מיסים יב/2, ה-16
- עמ"ה 552/04 מורביה אלי נגד פ"ש באר שבע, מיסים יט/2, ה-29
- ע"א 128/06 כבלי ציון מפעלים מאוחדים בע"מ נ' פ"ש אילת, מיסים כא/3, ה-9.
- ע"א 8958/07 פקיד שומה תל אביב 5 נ' שרל שבטון.
- ע"א 8473/08 ריכנבך אליעזר וקביצל אברהם נ' פקיד שומה חיפה (טרם פורסם)

נושא מס. 3: מיסוי התא המשפחתי- חישוב מאוחד ונפרד

חקיקה ופרסומים

- סעיף 64-67 לפקודה
- חוזר מס הכנסה 16/2003 משפטית פטור לנכים בחישוב מס מאוחד

- חוזר מס הכנסה 10/2004 משפטית סעיף 66(ד) לפקודה חישוב נפרד לבן זוג שהכנסתו היא ממקור בלתי תלוי בהכנסת בן זוגו ע"א 900/01 רון קלס ואח' נגד פ"ש ת"א 4

פסיקה

- ע"א 786/86 חזאן נ' פ"ש, פד"א יז 249
- ע"א 900/01 רון ואסתר קלס נ' פ"ש, מסיים יז/3 ה-96
- עמ"ה 9025/06 חנה בן אליהו נ' פקיד שומה ירושלים 1, מיסים כב/4 8/08 ה-28
- עמ"ה 542/06 לס ערן נ' פקיד שומה אילת מיסים כג/2 4/09 ה-29
- ע"א 8114/09, 8297/09, 1177/10 משה מלכיאלי ואח' נ' פקיד שומה אשקלון ואחרים.

נושא מס. 4: מיסוי תגמול הטבות עובדים

חקיקה ופרסומים

- סעיפים (2)2, (3)ט, 101, 102, 164 לפקודת מס הכנסה
- כללי מס הכנסה (הקלות מס בהקצאת מניות לעובדים), התשס"ג – 2003.
- חוזר מס הכנסה 2/2003 – הרפורמה במס הכנסה – הקצאת מניות ואופציות לעובדים (תיקון סעיף 102 לפקודה).
- הנחיה (מס הכנסה) – הפקדה בידי נאמן על פי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה, 24.07.2012
- הנחיה (מס הכנסה) – הפקדה בידי נאמן על פי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה – הבהרה, 06.11.2012
- י. מרגליות – "מיסוי אופציות לעובדים: שילוב של מספר סוגיות יסוד במס הכנסה" – מיסים ט"ו/4, א-42

פסיקה

- ע"א 7034/99 יאיר דר נ' פקיד שומה כפר סבא
- עמ"ה (ת"א) 1237/01 אהוד אלוני נ' פקיד שומה כפר סבא
- עמ"ה 1172/02 כץ חגי נ' פקיד שומה תל אביב 3
- ע"א 6952/15 פקיד שומה גוש דן נ' גד קרן

חלק שני: ביטוח לאומי

1. מבוא לחוק הביטוח הלאומי ותקנותיו

- 1.1 הרכב חוק הביטוח הלאומי:
  - * ביטוח וגביה
  - * גמלאות
- 1.2 מבוא לגמלאות
- 1.3 הקשר בין תשלום דמי הביטוח לגמלאות שהמבוטח זכאי - סעיף 335.

2. הבסיס לחיוב בדמי ביטוח וקביעת מעמד המבוטחים

- 2.1 הפרמטרים הקובעים מעמד בחוק הביטוח הלאומי: גיל, מין, תושבות, מצב משפחתי ועיסוק.
- 2.2 מהותם של יחסי עובד ומעביד - סעיף 1 להגדרות.
- 2.3 הבדלים בין שכיר לעצמאי:
- חובת הרישום, חובת הדיווח והתשלום, זכאות לגמלאות, פיגור שולל זכויות.
- 2.4 החייבים בתשלום דמי ביטוח - סעיף 342.
- 2.5 סכום מרבי וסכום מזערי - סעיף 348.

3. הסמכות לסיווג מבוטחים

- 3.1 סעיף 6 לחוק הביטוח הלאומי.
- 3.2 סקירת צו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים), התשל"ב - 1972.

4. גביה מלא - שכירים

- סעיף 345 - חישוב הכנסתו השנתית של מבוטח ותקנות הביטוח הלאומי לפי סעיף זה.

5. גביה ממעסיקים

- 5.1 חישוב הכנסתו החודשית של עובד - סעיף 344 לחוק.
- 5.2 תקנות בדבר הכנסות מסוימות - סעיף 352 לחוק.
- תקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח) התשנ"ה - 1995.
- 5.3 ביקורת ניכויים - פס"ד "גדות" תעשיות פטרוכימיות בע"מ דב"ע נה/ 0-14 מיום 18.7.95.

6. הכנסות פטורות מדמי ביטוח ומבוטחים הפטורים מדמי ביטוח

- סעיפים 350, 351 לחוק.

7. חוק ביטוח בריאות ממלכתי

- 7.1 פרשנות וזיקה לחוק הביטוח הלאומי.
- 7.2 סוגיית התושבות - סעיף 58 לחוק.